

STERKE WERKWOORDEN

1. Bij de stamtijden (maar ook bij eerdere opgaven) hebben we ontdekt dat er werkwoorden zijn waarbij de stam van klank verandert in de onvoltooid verleden tijd en dat er werkwoorden zijn waarvan de stam niet van klank verandert in de onvoltooid verleden tijd.

Jacob Grimm, één van de gebroeders Grimm (je kent ze wel van de sprookjes) was op het idee gekomen om een onderscheid te maken tussen de werkwoorden. Hij vond dat sommige werkwoorden een zekere sterkte hadden, terwijl er werkwoorden waren die hij maar zwak vond. Waaraan herken je sterke en zwakke werkwoorden?

Als een werkwoord van **klank verandert** in de o.v.t., dan noemen we dat een **STERK WERKWOORD**.

Als de **klank** van de stam **NIET verandert** in de o.v.t., dan noemen we dat een **ZWAK WERKWOORD**.

Voorbeeld:

Zingen - 'ik zing' wordt in de o.v.t. 'ik zong' => de klank i verandert in o.

Bakken - 'ik bak' wordt in de o.v.t. 'ik bakte' => de klank a verandert niet, hij blijft a.

2. Als we de stamtijden van een sterk werkwoord zeggen, merken we nog iets op bij het **VOLTOOID DEELWOORD**.

Voorbeeld:

Zingen	(ik) zing	(ik) zong	(ik heb) gezongen
Vangen	(ik) vang	(ik) ving	(ik heb) gevangen
Lezen	(ik) lees	(ik) las	(ik heb) gelezen
Steken	(ik) steek	(ik) stak	(ik heb) gestoken
Slapen	(ik) slaap	(ik) sliep	(ik heb) geslapen

We vergelijken met andere werkwoorden:

Werken	(ik) werk	(ik) werkte	(ik heb) gewerkt
Tekenen	(ik) teken	(ik) tekende	(ik heb) getekend
Pakken	(ik) pak	(ik) pakte	(ik heb) gepakt
Lossen	(ik) los	(ik) loste	(ik heb) gelost
Verdunnen	(ik) verdun	(ik) verdunde	(ik heb) verdund

3. **STERKE WERKWOORDEN** hebben dus twee eigenschappen:

1. In de o.v.t. **verandert de klank van de stam**
2. het voltooid deelwoord **eindigt op –en**.

4. De leerlingen zoeken sterke werkwoorden. Om die te vinden moeten ze eerst de stamtijden zeggen (of in gedachten opzeggen) en dan vaststellen of de klank in de o.v.t. verandert én of het v.d. op –en eindigt. Om voldoende werkwoorden te vinden (een dertigtal) mogen de leerlingen samenwerken, per twee of per drie. Als zij onvoldoende werkwoorden vinden, kunnen zij een woordenboek raadplegen (Van Dale of het Groene Boekje) of een Nederlandse grammatica (spraakkunst) of Wikipedia (waar een lijst van sterke werkwoorden te vinden is).

5. Herhaling van eerder aan bod gekomen onderwerpen uit de taalperiode (bv. zinnen omzetten in andere tijden). Plus een gedichteerd vraagstuk.

6. Redekundige en taalkundige ontleding.